

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103 Telephone: 431-6344
Lietuvos Laisvės Kovos Metai
LIII. Kovas — March 1, 1968 Nr. 25

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

TONKINO BYLA

JAV PRADEJO ŠIAURĖS VIETNAMO BOMBARDAVINĄ PO DVIEJŲ SAVO KARO LAIVŲ APSAUDYMO TONKINO ILANKOJE. — KONGRESAS TADA PRIĖMĖ REZOLIUCIJĄ LYGIĄ KARO PASKELBIMUI. — PO TO BUVO UŽPULTAS 'LIBERTY' LAIVAS IR PAGROBTAS 'PUEBLO'—IR REAKCIJA BUVO KITOKIA.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Senato užsienio reikalų komisijos pirmininkas J. William Fulbright (dem. Ark.) pradėjo kelti vadinamo Tonkino incidento užkulius. Tas incidentas savo laiku davė progos kongresui priimti rezoliuciją, remian-

čią prezidento reakciją, po kurios buvo pradėtas šiaurinio Vietnamo bombardavimas. Tada iš visų senatorių ir atstovų rūmų tik du: Oregono senatorius Morse ir Aliaskos Grueningas pasisakė prieš tą rezoliuciją. Senato užsienio reikalų komisijos pirmininkas buvo tų 488 senatorių ir atstovų tarpe, kurie balsavo už ją. Dabar Fulbrightas aiškina si buvęs suklaidintas. Tuo reikalu senato užsienio reikalų komisijos posėdyje ilgai buvo klausinėjamas Gynimo Sekretorius McNamara. Dalis jo parodymo jau paskelbta, kai kas sulai kyta saugumo sumetimais.

Istorija yra maždaug tokia. Du JAV naikintuvai Turner Joy ir Maddox 1964 m. rugpiūčio pradžioje patruliavo Tonkino įlankoje tarptautiniuose vandenys ir buvo užpulti šiaurės Vietnamo mažų torpedinių laivų. Tas užpuolimas nepadarė amerikiečių laivams jokio nuostolio. Senatorius Fulbrightas aiškina, kad tas patruliavimas nebuvo visai nekalts, bet buvo susijęs su Pietų Vietnamo karo laivyno žygiais. Sekretorius McNamara 1964 m. rugpiūčio 6 d. pareiškė, kad 'mūsų laivynas Pietų Vietnamo žygiuose nedalyvavo ir apie juos nežinojo'. Dabar, klausinėjamas Fulbrighto komiteto, McNamara paaiškino, kad tų liepos 30 d. ir rugpiūčio 3 d. Pietų Vietnamo pakraščio patruliavimo laivai bombardavo kai kurias vietoves šiauriniame Vietname, iš kur buvo siunčiami partizanai ir ginklai į Pietų Vietnamą. Paklaustas, kaip galima suderinti

abu pareiškimus, McNamara paaiškino, kad Turner Joy ir Maddox kapitonai nežinojo smulkmenų apie Pietų Vietnamo laivyno žygius į šiaurinio Vietnamo teritoriją ir juos rėmė. Tuo atveju JAV tik iššaukė šiaurinio Vietnamo gynimąsi. Administracijos pažiūra yra tokia, kad JAV laivai patruliavo tarptautiniuose vandenys, kas yra praktikuojama visame pasaulyje ir visų kraštų, ir buvo užpulti be jokios provokacijos iš jų pusės.

Keisčiausias visoje tyloje yra faktas, kad ji yra keliama ne šiaurės Vietnamo ar kokios kitos komunistinės valstybės -- jo sąjungininkės, bet paties JAV senato užsienio reikalų komisijos pirmininko! Žinia, galima ginčytis, ar tas užpuolimas Tonkino įlankoje buvo vertas tokios reakcijos -- kongreso rezoliucijos ir bombardavimo. Ypač, kad daug baisesni atsitikimai, kaip Izraelio užpuolimas žvalgybos laivo Liberty, kurio metu žuvo keliasdešimt jūrininkų ir Pueblo pagrobimas, nesulaukė tokios pat reakcijos. Jei pirmasis užpuolimas buvo nelaimingas atsitikimas, tai antrasis buvo pati aiškiausia provokacija, kuri nesulaukė tinkamo atsakymo.

Bet pasaulyje nėra nei teisybės nei lygybės. JAV negynė Vengrijos nei kitų Vidurio bei Rytų Europos kraštų nuo komunistų įsiviešpatavimo, tačiau įsivėlė į plataus masto karą dėl dalies Vietnamo išgelbėjimo nuo panašaus likimo. Kodėl? Atsakymas labai paprastas. JAV administracijoje buvo manoma, kad čia pasipriešinti ne tik reikia, bet ir galima. Fulbrightas dabar mano, kad klysta ir jei taip, iš to reikia padaryti logišką išvadą, rasti būdą lengviausiam pasitraukimui.

Antra vertus JAV jau per daug įsivėlusios į karą, kad galėtų pasi-

New Jersey lietuviai Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjimą pradėjo iškilmingomis pamaldomis Newarko katedroje, kur Šv. Mišias atnašavo vysk. V. Brizgys, asistuojamas lietuvių kunigų.
V. Maželio nuotraukos

Kardinolo Samoré žodis lietuviams

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukaktis Romoje buvo iškilmingai paminėta vasario 17 dieną vakare puošnioje Santa Angela Merici instituto patalpose, dalyvaujant Romos lietuvių kolonijai ir daugeliui lietuvių tautos bičiulių svetimtaucių, kurių tarpe matėsi žymių italų visuomenės atstovų, užsienio kraštų diplomatų ir Centro bei Rytų Europos kraštų veikėjų tremtyje.

Mišias už Lietuvą instituto koplyčioje aukėjo žymusis Lietuvos bičiulis, kardinolas Samoré. Mišių metu švento Kazimiero lietuvių kolegijos auklėtinių choras giedojo lietuviškas giesmes. Po Evangelijos kardinolas Samoré nuo altoriaus kreipėsi į susirinkusius proga pritaikytu žodžiu.

"Žvelgdamas į savo krašto sostinę Jeruzalę, Išganytojas verkė, nes jis matė tas nelaimės, kurios laukė jo miesto. Šiomis ašaromis Kristus pašventino tėvynės meilę. Išganytojas mylėjo savo žemiškąją tėvynę; jis sakė, kad ne tik galima, bet ir reikia, kad kiekvienas žmogus mylėtų savo tėvynę.

Jūs, mano bičiuliai, tęsė kardinolas Samoré, šiandien prisiminate savo tėvynės garbingą praeitį ir jos nelaimės, prisiminate savo tėvynės džiaugsmus ir skausmus. Jūs didžiuojatės tuo, kad jūsų tėvynės istorija yra glaudžiai susijusi su Bažnyčios istorija. Jūs iškeliate faktą, kad Lietuvos valstybės pradžia yra paženklinta kaip tik iš Romos Bažnyčios atstovų gautu karališku vainiku. Šias brangias sukaktis jūs šiandien minite su malda lūpose ir širdyse. Jūs nepasiduodate liūdesiui, bet maldoje, kartu su savo tautiečiais visame pasaulyje, semiatės jėgos, šviesos ir drąsos, būdami tikri, kad bandymai nėra skirti pražūčiai, bet prisikėlimui ir dvasinei gerovei.

(Nukelta į 2 psl.)

-- Banco!

IŠ VISO PASAULIO

● BIEN HOA aviacijos bazė netoli Saigono ir kiti kariniai centrai Vietnamo sostinės periferijose buvo smarkiai puolami Vietkongo dalinių. Spėjama, kad stambesni komunistų daliniai vėl yra pasiruošę šos tinei pulti.

Bien Hoa bazė randasi 15 mylių nuo Saigono. Kai kurios karinės bazės apšaudomos raketiniais sviediniais.

Kovos nesiliauja intensyvią ir kitose Vietnamo srityse. JAV karinė vadovybė nebeskelbia žuvusiųjų skaičiaus, kad tais duomenimis priešas nepasinaudotų saviems tikslams.

● KANADOS LATVIŲ BENDRUOMENĖ Toronte ruošia didelę savo ekonominių laimėjimų ir naujų užsimojimų toje srityje parodą. Oficialiai paroda vadinsis "First Latvian Enterprise and Success Show in Canada". Paroda ruošinama Latvijos nepriklausomybės 50 m. sukakties programos rėmuose, o jos tikslas supažindinti kanadiečių visuomenę su latvių ūkiniais laimėjimais. Kartą paroda tarnautų pavyzdžiu ir jaunimui, įrodant kaip sunkiose aplinkybėse ir mažu kapitalu galima prasiveržti ūkiniame ir profesiniame gyvenime.

Į parodos atidarymo iškilmes Toronto latvių namuose bus pritraukti Kanados valdžios, televizijos ir spaudos atstovai.

● UKRAINOS komunistų partijos sekretoriaus kalba, atspausdinta Pravdoje rodo, kad ten, kur savo laiku tautinės ukrainiečių tendencijas šiauraisiomis priemonėmis buvo aptildęs Chruščiovas, kyla nauji tautinių aspiracijų vėjai, privertę atvirai prabilti komunistų vadovybę. Partijos sekretoriaus žodžiais -- "Kvailystės apie t. v. nepriklausomybę, apie kultūros ir kalbos degradaciją. Tai yra supuvęs ēdalas, už kurio gali užsikabinti tik politiškai akli, riboti ir įtužę žmonės, demagogai ir degeneratai arba žmonės, kurie yra opozicijoj viskam, ką tik mūsų žmonės daro". Ypatin-gai aštrūs puolimai nukreipti į užsienyje gyvenančius ukrainiečius, kurie bandą Ukrainoje kultivuoti "buržuazinį nacionalizmą". Tai esą ne kas kita, o kapitalistų apmokomi išdavikai.

Užsienio spaudos žiniomis, Ukrainoje neseniai vykę "valymai" intelektualų tarpe, nuteisiant 30 mokslininkų, šimtus betardant čekos įstaigose, dalį jų nuteisiant uždaruose teismuose.

● SOV. SĄJUNGOS ambasadorius Kanadoje Ivan F. Spedko telefonu bandęs atkalbėti vyriausybės narį P. Hellyer nuo dalyvavimo Lietuvos neprikl. šventės minėjime Toronte. Ambasadorius skambinęs ir užs. reik. ministrui P. Martinui tuo pačiu tikslu. Kaip žinia, tos pastangos nedavė rezultatų ir ministras Hellyer minėjime dalyvavo pasakydamas kalbą.

Kardinolo Samoré...

(Atkelta iš 1 psl.)

tai, ką iš praeities lie-tuviai yra paveldėję. Jis ragino surinkti visa, kas yra gražaus, švento, me-niško išikūniję lietuvių tautinėje kultūroje, kad lietuviai visa tai galėtų perduoti sekančioms kar-toms, konkrečiai pasiū-lydamas, čia Romoje, įkurti lietuvių tautinį kul-tūros centrą, kuris liudy-tų lietuvių sugebėjimus, ryžtą bei ištvermę.

Kardinolas Samoré baigė savo kalbą pažy-mėdamas, jog šią Mišių auką aukoja už Lietuvą, už jos laisvę, prašyda-mas Dievą, kad nuosta-būs Lietuvos istorijos puslapiai vėl atsinaujin-tų lietuvių tautos gero-vei ir visos žmonijos garbei.

Po pamaldų instituto salėje įvyko iškilm-in-gas aktas, kurio metu žo-dį tarė Lietuvos Diplo-matijos šefas ministras Stasys Lozoraitis ir Lie-tuvių Bendruomenės Ita-lijoje pirmininkas prel. Vincas Mincevičius.

Ministras Lozoraitis, padėkojęs kardinolui Sa-moré ir visiems sve-čiams už išreikštą soli-darumą, priminė Lietu-vos valstybės pradžią XIII šimtmetyje ir jos atkūrimą vasario 16 ak-tu 1918 metais. Ilgiau ap-sistodamas prie dabarti-nės Lietuvos padėties, kurią sukūrė prievarti-nis jos įjungimas į Sovie-tų Sąjungą pasėkoje slap-tų susitarimų su hitleri-ne Vokietija, kalbėtojas prisiminė masinių de-portacijų aukas, ūkinin-kų suvarymą į kolcho-zus, Bažnyčios ir tikin-čiųjų persekiojimus, ju-ridinės, ekonominės, so-cialinės santvarkos suso-vietinimą. Lietuvių tau-tos pasiprieši-nimas prieš sovietinę priespaudą, pareiškė mi-nistras Lozoraitis, ne-randa sau lygaus kituo-se centro bei Rytų Eu-ropos kraštuose. Jis pa-sireiškė 1941 metų suki-limu ir ilga partizanine kova pokario laikotar-pyje. Šis pasipriešini-mas, tačiau, neatnešė laukiamų rezultatų, nes lietuvių tauta buvo viena.

Šioje dekolonizacijos eroje būtų nelengva su-rasti kraštą net toli-miausiose Afrikos bei Azijos srityse, kuris ne-galėtų pasinaudoti teise į tautinį suverenumą bei valstybinę nepriklausomybę, pabrėžė minist-ras Lozoraitis. O vis dėl to, tuo pačiu metu sena Europos tauta -- lietuvių tauta -- yra svetimųjų pa-vergta, netekusi visų sa-

KIM PHILBY --

'šimtmečio šnipas' (3)

Kada iš tikro Philby įsijungė į komunistinę veiklą, dabar sunku nu-statyti, nes jis ir pats neatsimena tikros da-tos, 'tačiau -- rašo jis --, aišku, kad aš taip apsisprendžiau prieš 1933 metų birželio mėn. Nuo to laiko mano tiks-las buvo kovoti už komu-nizmą'. Tačiau tai ne-reiškia, kad jis viešai stotų į britų komunistų partiją. Maskva turėjo jam kitoki, daug svarbes-nį uždavinį. Jam buvo įsa-kyta vykti į Austriją ir būti kurjeriu tarp komin-terno 'užsienio biuro' Prahoje ir uždraustos austrų komunistų parti-jos. Iš Čekoslovakijos bu-vo siunčiami pinigai, ginklai ir šaudmenys Austrijos socialdemo-kratų 'Schutzbundui', ku-riame norėjo įsiviešpa-tauti komunistai. Kad kurjeriu tarp Prahos ir Vienos bus britas iš ge-ros šeimos, žinoma, nie-kas negalėjo įtarti.

Austrijoje Philby ap-sivedė su gražia žydai-te Elisabeth Kohlmann, kuri prieš tai buvo ište-kėjusi už komunisto Karl Friedmanno ir išsisky-rusi.

Reikia atsiminti, kad tuo metu Austrijos kanc-leris dr. Engelbert Doll-fuss norėjo įsteigti savo stiprų austriską fašis-tinį režimą. Tam tikslui jis uždraudė veikti na-ciams, kurie priėjo prie valdžios Vokietijoje, ir norėjo atimti galią Aus-trijos socialdemokratų partijai, kurios fizinis ramstis buvo mūsų minė-tas Schutzbund -- apsau-gos sąjunga.

1934 m. vasario 12 d. Dollfussas su kariuome-nės ir dešiniųjų karine organizacija 'Heim-wehr' siekė Schutzbundą nuginkluoti. Didžiausio pasipriešinimo jis susi-laukė Vienos darbininkų butų kolonijoje, kuri per

vo laisvių. Jai uždraus-ta paminėti net viena iš svarbiausių savo tauti-nio gyvenimo faktų, ku-ris įvyko prieš 50 metų, vasario 16 dieną. Tačiau ir tokioje padėtyje lietu-vių tauta nėra praradu-si vilties atgauti politinę nepriklausomybę. Ji sa-vo žvilgsnius tebekreip-ia į Vakarus, belaukda-ma Vakarų solidarumo ir moralinės paramos.

Pranešimus apie Lie-tuvos nepriklausomybės atstatymo sukakties mi-nėjimą Romoje paskelbė italų žinių agentūros ir laikraščiai.

tris dienas užtrukusias kautynes buvo gerokai su-naikinta.

Philby tomis dienomis naudodamasis savo britų pasu, kairiesiems daug padėjo. Jis palaikė ry-šius tarp atskirų jų gru-pių, kurios siekė sudary-ti Dolfusso priešų cent-rinį komitetą, kurį savo žinion norėjo paimti ko-munistai. Bet čia Philby padarė taktišką klaidą, pasigirdamas turįs kon-taktą su sovietų konsu-ly Vorobjovu ir specia-liu igaliojiniu, kurį tarp kitko kurį laiką buvo jų pasiuntiniu Kaune, Vla-dimiru Aleksejevičiu An-tonovu-Ovsejenko. Soci-aldemokratai atsisakė pagalbos iš Maskvos ir nutraukė ryšius su Phil-by. Įspėtas, kad austrų policija jį jau seka, Phil-by su žmona grįžo Lon-donui, kur jis galėjo gy-venti kukliai bėpiniginių rūpesčių, nes jam tėvas siūsdavo kas mėnesį šiek tiek pinigų, o be to jis gavo savo senelės pa-likimą.

Sovietai buvo nepaten-kinti Philby išsidavimu ir įsakė jam ateityje ne-turėti jokių viešų kontak-tų su komunistais. Gyven-damas Londone Philby ieškojo redaktoriaus ar bent reporterio vietos, tačiau jam sunkiai sekė-si surasti geresnę pozi-ciją, nors kai kurie jo tē-vo draugai jam davė ge-rų rekomendacijų.

Tuo laiku Londone vėl pasirodė Burgess, kuris buvo nuvažiavęs į Mask-vą kaip žurnalistas rink-ti medžiagos straipsnių serijai apie Sovietų Są-jungą. Ta serija niekada nepasirodė, tačiau Bur-gess aiškinosi esąs nu-sivylęs... komunizmu. Komunistinis sąjūdis patekės į reacionierių rankas. Pasaulio viltis dabar esanti... fašizme.

Guy Burgess nuo ko-munizmo "atkalbėjo" ir Philby. Kiekvienu atve-ju jie abu pradėjo ieško-ti užsiėmimo dešiniųjų tarpe. Daug britų diduo-menės narių tuo laiku labai simpatizavo na-ciams. Jiems atrodė, kad tik Hitleris galės išgelbėti Europą nuo ko-munizmo. Jo ambasado-rius Londone Joachim von Ribbentrop buvo vi-sur mielai laukiamas svečias.

Burgess pradėjo va-dovauti "Anglo-German Fellowship" draugijai ir į ją įtraukė Philby, ku-ris buvo paskirtas drau-gijos laikraščio Anglo-German Review redak-torium. Jis palaikė kon-taktą su Ribbentropu.

Kiekvienu atveju Philby dabar pats giriasi: "tarp 1935 ir 37 m. ... aš centralės įsakymu vie-šėjau Berlyne, kur susi-tikau su daug nacių va-dų, dažniausiai su Rib-bentropu". Savaime aiš-ku, kad Philby žmona žy-dė niekur viešai nesi-ro-dė.

Maskvai tuo laiku la-bai rūpėjo išsiaiškinti tikrąsias britų nuotaikas ir pažiūras, ypač jai būtų idomu įfiltruoti savo žmones į saugumo tarny-bą.

Burgess tuo laiku tapo konservatorių politiko ir parlamento nario John Macnamara privačiu sekretorium. Čia jis su-sipažino su buvusiu slap-tosios tarnybos viršininku Sir Barry Domville. Burgess ieškojo progos specialiai įsiteikti ir Sir Joseph Ball, kuris buvo konservatorių partijos aparato tyrinėjimo sky-

HIMMLERIS APIE LIETUVIUS

Vakarų Vokietijoje šiomis dienomis pasi-rodys istoriko Helmut Heiber knyga "Briefe an und von Himmler", ku-rioje bus paskelbta SS-

Reichsführer SS Himmler (1939)

fuehrerio koresponden-cija, tuoju karo pateku-si į amerikiečių rankas. (Deutschen Verla g - Anstalt leidykla, 300 psl. 24,80 DM) Tie laišškai yra nepaprastai būdingi žmogui, nuo kurio vie-nos ar kitos nuomonės priklausė daugelio žmo-nių ir net tautų vienoks ar kitoks likimas. Ir kuo jis nesirūpino?

1938 m. birželio 8 d. jis rašė vyr. SS gydyto-jui Dr. Ernst-Rober Gra-witz, kad jį papiktinęs vieno SS-vyro lavono skrodimas. Girdi, gali-

riaus viršininku, buvo senas saugumo veikėjas ir palaikė glaudžius san-tykius su asmenimis tuo laiku vadovavusiais bri-tų slaptom tarnybom. Ne-pais ant to, kad Burgess igijo visų tų žmonių sim-patijų, jis nepadarė rei-kiamo išpūdzio slapto-sios tarnybos šefui admi-rolui Sir Hugh Sinclair, kuris jo į savo žinybą ne-įsileido.

Tuo tarpu Maskva Phil-bui davė naują uždavinį. Ispanijoje kilo pilietinis karas, į kurį Maskva žiū-rėjo su viltimi ir baime. Kiekvienu atveju jai rū-pėjo turėti savo žmogų Franco pusėje ir kas dau-giau tiktų kaip Philby, ku-ris D. Britanijoje buvo laikomas germanofilu!

Reikia pastebėti, kad didieji britų laikraščiai stovėjo respublikonų pu-sėje, todėl Philby pasi-siūlymas mažai 'Gene-ral Press' agentūrai vyk-ti korespondentų į Fran-co pusę buvo mielai pri-imtas, juo labiau, kad jis nestatė jokių pinig-i-nių reikalavimų.

(Bus daugiau)

ma ištirti smegenis prieš tai nenupiovus gal vos...

1941 m. kovo 29 d. Himmleris įsakė ieško-ti miškuose žolių, kurio-se esą kaučuko. Jis net nurodo jų vardus, ku-rios, jo nuomone, turi daugiau kaučuko už ki-tas žoles.

1942 m. gegužės 13 d. jis rašo girdėjęs, kad iš kepyklų dūmų galima gauti alkoholį. Jis ma-nąs, kad iš SS Dachau stovyklos kepyklų kami-nų būtų galima gauti kas dien 100 ar net 120 lit-rų alkoholio.

1942 m. liepos 30 d. Himmleris rašo Maiti-nimo ir Žemės Ūkio mi-nisterijos valstybės sek-retoriui Herbert Backe: "Gavau Jūsų liepos 23 d. laišką apie maisto priedą prostitutėm prie užsieniečių stovyklų. Aš sutinku, kad iš pirmo žvilgsnio toks noras at-rodą neįmanomas ir ne-teisingas. Tačiau čia tu-rima reikalo su tokio da-lyku:

Jei aš neįtaisyčiau tų viešųjų namų (bordelių), milijonai užsieniečių pul-tų vokiečių moteris ir mergaites. Aš turiu įtai-syti tas institucijas, kad išvengus didesnės blo-gybės... Už tat, deja, rei-kalinga duoti pakanka-mai maisto tų instituci-jų gyventojom, kurios pa-

tarnauja vokiečių inte-resams, nors ir nelabai džiaugsmingu būdu. Aš sutinku su jumis, kad psi-chologiškai būtų pavo-jinga joms duoti sunkiai dirbančiųjų priedą (Schwerarbeiterzulage). Bet gal būtų galima būtų rasti kokią kitą formą?"

1943 m. birželio 21 d. Himmleris rašo Haps-turmuehreriui Alfred Arnold:

"Kiek aš žinau esate vienintėlis sūnus. Mano nuomone, jūs esate ipa-reigotas pagalvoti vesti ir užtikrinti, kad Arnol-dų giminė neišmirtų. Laukiu atsakymo į šį laišką."

Taip viskuo rūpinantis negalima buvo išvengti korespondencijoje ir lie-tuvių reikalu.

1943 m. rugsėjo 8 d. Himmleris rašo Ernst Kaltenbrunneriui, Sau-gumo Tarnybos Vyr. Val-dybos šefui:

"Aš esu už tai, kad bū-tų atšauktas draudimas lytiniai santykiauti es-tams ir latviams bei su-estais ir latviams.

Aš noriu, kad tas drau-dimas galėtų ir toliau lietuviams ir lietuviams. Lietuviai yra tauta, kuri blogai elgiasi ir kaip to-čia turi menką rasinę vertę, tad draudimo at-šaukimas negali būti pa-teisinamas ir būtų ne-teisingas".

HELP WANTED MALE

WANTED AT ONCE
EXPERIENCED SKILLED HELP
MACHINE MAINTENANCE, DIE
REPAIR, LATHE HAND,
BENDER REPAIR.
Must have experience working on
Moulding & Stamping Dies.
ROMEO METAL PRODUCTS
80380 Scotch Settlement Rd.
Romeo, Mich.
(19-28)

EXCELLENT OPPORTUNITY
FORMEN
With mechanical aptitude to become
machine adjusters in mediums sized
plastics company. Prefer men look-
ing for steady employment and will-
ing to grow with the company. Ap-
ply for interview, 7000 E. 15 Mile
Rd., Warren, Michigan.
(23-29)

WANTED JOURNEYMAN
BORRING MILLS
NIGHTS
Full benefits
SIARTO
MACHINE & TOOL
21000 W. 8 Mile
Southfield, Mich.
313 -- 444-1474
(23-26)

GAS DISTRIBUTION ENGINEER
A challenging engineering position
with a small expanding gas utility
in Southern Michigan. This progres-
sive utility is offering a permanent
salaried position with many fringe
benefits. Good opportunity for pro-
fessional growth. Applicants must
have at least two years experience.
B.S. degree required. Send complete
resume and salary requirements to
Thomas Haney, V.P., Citizens Gas
Fuel Company, P. O. Box 40, Adrian,
Michigan 49221.
(24-26)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Telephone: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00. Dirva išeina:
tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus
liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

LAISVĖS KOVOS GINKLAI

Mintys iš prof. dr. Br. Nemicko, VLIK vicepirmininko, kalbos Bostone minint Vasario 16.

Lietuvos valstybės atkūrimo 50-ties metų sukaktis yra tinkama proga patiemis sąmonėti, kad visi nutuoktume valstybinio savarankiškumo vertę tautos gerovės ir kultūros pažangai, ir Lietuvos draugams supažindinti su ilgaamžia jos valstybingumo tradicija, kad jie, remdami lietuvių tautos išsilaisvinimo pastangas, sumanytų jos istorinį vaidmenį ir suvoktų jos reikšmę ateities Europos santvarkoje ir politikoje.

Siekiant šių tikslų, reikia pasirūpinti, kad būtų sustiprintas lituanistinis švietimas, ypač gilesnis Lietuvos istorijos pažinimas, nes negalime numanyti laiko, kada lietuvių tautai išauš laisvės diena. Lietuvių tautos kelias į laisvę gali būti dar tolimas, o dabartinių šiam darbui atsidėjusių amžių per trumpas kelionės tikslui pasiekti. Todėl reikia paruošti jaunąją kartą šiam didžiajam lietuvių tautos reikalui, kad, senimui pavargus, netrūktų sąmoningų jaunų vyrų ir moterų Lietuvos laisvinimo darbui tęsti.

Lietuvos valstybės atkūrimo 50-ties metų sukaktis taip pat yra mums tinkamas paakinimas ieškoti ir rasti būdų ir priemonių atsverti okupanto pastangoms, siekiančioms suniekinti Lietuvos valstybės nepriklausomybės mintį pavergtuosiuose lietuviuose, ypač jaunojoje kartoje, išmainant ją į tariamai palaimų priklausomumą sovietinei monolitinei imperijai, turinčiai tikslą sulieti mažesnes tautas ir jų kultūras su rusų tauta ir jos kultūra, jas praryti ir visiškai suvirškinant. Šias okupanto užmačius turi atsverti mūsų pastangos. Mūsų veiklos būdai ir priemonės turi būti pritaikintos šiam tikslui. Tik tada pavergtojo lietuvių tikėjimas Lietuvos nepriklausomybe bus nepalaužiamas, Lietuvos nepriklausomybės samprotis ryškus, laisvės kovos ryžtas išliks kietas ir patvares gajai. Tik tada pavergtasis lietuvis įstengs atsispirti okupanto peršamajam palaimingam priklausomumo mitui.

Ilgaamžė Lietuvos valstybingumo tradicija, lietuvių tautos ir istorinės Lietuvos valstybės vaidmuo Europoje ir indėlis jos politikoje -- tai galingiausi Lietuvos laisvinimo kovos ginklai. Jie reikia ko paveikiausiai naudoti. Jie reikia įteikti Lietuvos laisvės draugams į rankas. Todėl ilgaamžis Lietuvos valstybingumas turi būti išryškintas, išaiškintas, išderamas aukštumą iškeltas ir laisvajame pasaulyje išgarsintas, kad ir Lietuvos draugai šiais ginklais galėtų naudotis, kad visiems būtų aišku, jog lietuvių tautos teisė į laisvę ir valstybinę nepriklausomybę yra kur kas didesnė, kaip Azijos ir Afrikos tautelių.

Vasario 16 d. Aktas neįsteigė naujos valstybės, bet jis prieš 50 metų atkūrė Mindaugo, Gedimino, Kęstučio, Vytauto Didžiojo Lietuvą. Šis aktas gražino Lietuvą į laisvųjų tautų ir suvereninių valstybių bendruomenę. Jis atstatė lietuvių tautos garbę ir ilgaamžį valstybingumą. Jis sudarė sąlygas lietuvių tautai reikšti tarptautinėje veikloje, bręsti politiškai, pažangėti ūkiškai ir kurti bei plėtoti savo tautinę kultūrą. Jis gražino lietuvių tautą į natūralų jos kelią, kuriuo eidama, ji pati visapusiškai pažangėjo ir kartu su kitomis laisvomis tautomis našiai dalyvavo bendrinėje žmonijos civilizacijos ir kultūros kūryboje.

Tačiau kartais ne visi ir ne visada supranta me ar norime suprasti tą 22-jų metų nepriklausomos Lietuvos valstybės laimingą laikotarpį. Kartais, nagrinėdami to laikmečio klaidas ar nepasisekimus, viešuose pareiškimuose, o ypač kai kurioje spaudoje (nekalbant jau apie okupantą remiančius laikraščius), ydingus reiškinis perdedame ir Lietuvos nepriklausomybės reikšmę sumenkiname. Nemanyčiau, kad tokia taktika ir toks nepriklausomos Lietuvos gyvenimo vaizdavimo būdas patarnautų bešališkai Lietuvos istorijai ar būtų naudingas laisvinimo veiklai.

Lietuvos išlaisvinimas, mano nuomone, pareis nuo dviejų pagrindinių sąlygų:

1. Lietuvos laisvės bylai palankios tarptautinės padėties ir

2. pačių lietuvių - pavergtųjų ir laisvųjų - ryžties ir pastangų. Visi gerai nutuokiame, kad dabartinė tarptautinė padėtis nėra palanki Lietuvos laisvės reikalui. Tačiau tarptautinė padėtis niekad ne-

MUMS RAŠO

KAS NESILAIKĖ SUSITARIMŲ?

Dirvoje nr. 137 (1967 m.) Bronius Nainys tikslindamas M. Valiukėno Kultūros Kongreso aprašymą, nenušviečia Kultūros Kongreso darbo prezidiumo sudarymo eigos, bet prikiša M. Valiukėnui stoką informacijos ir kaltina vieną Kultūros Kongresui rengti k-to narį nesilaikymu susitarimų.

Būdamas Kultūros Kongresui rengti k-tonariu dalyvavau visuose posėdžiuose ir pasitarimuose liečiančiuose Kultūros Kongreso programos sutvarkymą. Taip pat turėjau atlikti eilę man pavestų uždavinių. Jų tarpe buvo ir Kultūros Kongresui praversti darbo prezidiumo sudarymas. Br. Nainio mestas kaltinimas dėl nesilaikymo susitarimų yra tiesioginis priekaištas man, nes man buvo pavesta susitarti su asmenimis, kurie sutiktų įeiti į kongreso darbo prezidiumą.

Po Br. Nainio pasiskaidymo Kultūros Kongreso darbo prezidiumo sudarymo klausimas liko

neaiškus ir paliko kartelio. Todėl jaučiu pareigą ši klausimą plačiau paaiškinti.

1967 m. spalio mėn. pabaigoje įvykusiame JAV ir Kanados Lietuvių III-jam Kultūros Kongresui rengti k-to posėdyje, kuriame dalyvavo Br. Nainys, buvo sutarta, kad Kongreso prezidiumo sudarymu pasirūpins JAV LB Centro valdyba.

1967 m. lapkričio mėn. 23 d. po dailės ir spaudos parodų atidarymo Kongresui rengti k-to pirmininkė ponija Marija Rudienė sukvietė pasitarimą Kongreso pravedimui aptarti. Šiame pasitarime dalyvavo: Br. Nainys, kun. J. Borevičius S.J. (JAV LB cv atstovai), dr. J. Puzinas (PLB Kultūros Tarybos pirm.), J. Kapočius (JAV LB Tarybos prezidiumo pirm.) M. Rudienė ir J. Jasaitis (k-to atstovai).

Pasitarime buvo aptartas ir Kongreso darbo prezidiumo sudarymo klausimas. Br. Nainys

ra pastovi -- ji nuolat kinta. Dabartiniu metu pasaulio politikos dėmesys nukreiptas ne į Europą, bet į Artimuosius ir Tolimuosius Rytus, Aziją. Ten didžiosios pasaulio galybės yra įklimpusios į kivirčius, ir senąją Europą, kartu ir mūsų Lietuvą, lyg ir užmiršusios. Tačiau, nuolat vykstant tarptautinės padėties kaitai, pasaulio politikos dėmesys anksčiau ar vėliau ir vėl atsisuks į Europą, kuri po Antrojo pasaulinio karo tebėra nesutvarkyta: taikos sutartis nesutarta, Vokietija nenatūraliai perskelta į du politinius kūnus, jos sienos rytuose nenustatytos, Berlynas padalintas, Pabaltijo valstybės okupuotos, kiti Rytų Europos kraštai Sovietų Sąjungos užgožti. Šis Europos raizgynis prašysis atraizgomas, nes kitu atveju ten nebus nei saugumo, nei pastovios taikos. Todėl yra nepaprastai svarbu išlaikyti Lietuvos laisvės bylą gyvą ir ją nuolat aktualinti, kol ateis laikas Europos problemoms spręsti. Tad šiomis sąlygomis Lietuvos valstybės tęstinumas, arba jos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą tarptautinis nepripažinimas yra nepaprastai svarbus teisinis ginklas Lietuvos laisvinimo kovoje.

Dabartiniu metu Lietuvos okupantas, gerai suprasdamas šio teisinio ginklo galią ir reikšmę Lietuvos laisvės bylai, keičia savo klatingos veiklos taktiką ir sėja laisvųjų lietuvių tarpe nesantaikos sėklą, perša sau naudingus, bet lietuvių tautai praigaistingus vadinamo bendradarbiavimo būdus, jais siekdamas panaikinti Lietuvos valstybės tarptautinį pripažinimą, susilpninti Lietuvos laisvinimo pastangas ir sumenkinti lietuvių tautos išsivadavimo iš priespaudos galimybes. Laisvųjų lietuvių bendravimas su pavergtaisiais savo broliais yra neišvengiamas ir reikalingas, tačiau jis turi būti apsprendžiamas tautinės drausmės, t.y. reikia vengti tokių veiksmų, kurie naudingi okupantui, kurie veda į apsipratimą su dabartine pavergėjo sudaryta padėtimi, kurie pažeidžia nepriklausomos Lietuvos tęstinumą. Santykiavimas su pavergtuosiu lietuviu kaip tik turi stiprinti Lietuvos valstybingumo ir nepriklausomybės samprotį.

Kalbėdamas apie Lietuvos valstybingumo, Vasario 16 d. Akto ir Lietuvos valstybinio tęstinumo reikšmę, aptariau ir laisvųjų lietuvių pareigą savo pavergtai tautai. Šioje vietoje norėčiau atkreipti dėmesį dar į vieną labai svarbų laisvųjų lietuvių požiūrį. Lietuvių tauta pavergėjo sukaustyta. Pavergtas lietuvis negali viešai ginti Lietuvos laisvės reikalo. Todėl laisvieji lietuvių, būdami laisvi ir turėdami reikiamą galimybių, yra tautos lemties įpareigoti padaryti viską, ko negali pavergtasis lietuvis ir kas lietuvių tautą veda į valstybinę nepriklausomybę. Taigi lietuvių tautos lemtis suteikia mums teisę kalbėti ir uždeda pareigą dirbti už pavergtą brolių. Tačiau turime taip sutvarkyti Lietuvos laisvinimo pastangas, kad jos būtų ko paveikiausios, kad laisvinimo organizacija plačiu pagrindu atsiremtų į visą laisvųjų lietuvių visuomenę, įgalindama kiekvieną į Lietuvos laisvės prisikėlimą tikintį lietuvių atlikti savo šventą pareigą.

Būdami reikiamai susitvarkę, naudodamiesi šiąja teise ir sąžiningai atlikdami šią pareigą, sustiprinsime lietuvių tautos išsilaisvinimo pastangas, nugalėsime okupanto smurtą, laimėsime lietuvių tautai laisvę ir Lietuvai valstybinę nepriklausomybę.

paiškino, kad centro valdyba tikėjosi, jog prezidiumo sudarymo klausimą išspręs komitetas, todėl nenumatė asmenų, kurie būtų prezidiuman (pirmininkauti) ir sekretoriauti) kvieštinai.

Aptariant darbo prezidiumo sudarymą buvo nusistatyta, kad su kviečiamais asmenimis būtų iš anksto susitarta ir, kad būtų pakviestas bent vienas svečias iš Kanados. Prezidiuman buvo numatyta pirmininkais kviešti Stasį Barzduką, dr. Kęstutį Keblių, Stepą Kairį (Toronto) ir sekretoriais Vaclovą Kleizą, Aleksandrą Eivienę ir Rūtą Domarkaitę.

Suabejojus ar visi numatyti kviešti sutiks ir ar laiku į Kongresą atvyks, nuspręsta, kad tuomet kvietėjai vietoje jų suranda kitus asmenis ir su jais susitaria. Pasitarimo dalyviai pritarė M. Rudienės pareikštam pageidavimui, kad prieš kongreso atidarymą, išvakarėse, prezidiuman kviečiami asmenys būtų painformuoti ir jų sutikimai gauti.

Pasirūpinti prezidiumo sudarymu buvo pasiūlytą Br. Nainiui, bet motyvuodamas laiko stoka Br. Nainys atsisakė. Br. Nainiui atsisakius, prezidiumo sudarymo klausimas, visiems pasitarimo dalyviams pritariant, buvo paliktas spręsti k-to atstovams. K-to pirmininkė, prieš visų pasitarimo dalyvių, man pavadė šį uždavinį įvykdyti.

Kongreso atidarymo išvakarėse, kada dar buvo laiko su prezidiuman kviečiamais susitarti, Stasys Barzdukas ir Stepas Kairys į Kongresą dar nebuvo atvykę. Todėl vietoj S. Kairio, Kanados LB Krašto valdybos pirm. A. Rinkūnui pasiūlius, pakviečiau Kanados LB Krašto Tarybos narį Petrą Janušką, o vietoj St. Barzduko pakviečiau Teodorą Blinstrubą (JAV LB Tarybos narį, buvusį I-jo Kul-

tūros Kongreso organizacinės komisijos pirmininką) ir dr. Steponą Biežį (JAV LB Tarybos narį, senosios kartos nusipelnusį veikėją). V. Kleizai sekretoriauti atsisakius, vietoj jo pakviečiau žurnalistą Algirdą Budrecką. Apie kviečiamus asmenis painformavau M. Rudienę ir dr. J. Puziną. Dr. J. Puzinui pasiūlius prezidiumas buvo papildytas Bernardu Brazdžioniu (JAV LB Tarybos nariu).

Prieš atidarant Kongresą prezidiuman kviečiamų asmenų sąrašą pristaciau M. Rudienei ir Br. Nainiui. Br. Nainys griežtai užprotestavo prieš kvietimą T. Blinstrubo, P. Januškos, dr. S. Biežio ir Alg. Budrecko ir Kongresą atidarančiai k-to pirmininkei vietoj jų nurodė pakviesti kitus asmenis.

Br. Nainys, kaip JAV LB centro valdybos pirmininkas, paskutinę minutę prieš Kongreso atidarymą padarė pakeitimus, užgavo k-to vardu pakviestus asmenis, kurie sutikdami talkininkauti nieko nežinojo apie bet kokius "susitarimus". Čia ir kyla klausimas: ar toki pakeitimai reikėjo daryti ir kas nesilaikė susitarimų?

Jonas Jasaitis

F E M A L E

CLERICAL TYPISTS — Immediate openings for young women with good typing abilities and math aptitude. Some knowledge of the comptometer is necessary. If you have these qualifications call for an interview appointment at Acme Quality Prints, Inc. 213 —872-4800, Extension 205.

An Equal Opportunity Employer (20-26)

PUBLIC HEALTH NURSE—Immediate openings in semirural official agency with expanding generalized program. B.S., P.H.N. required. Salary dependent on qualifications and experience. Liberal personnel policies. Michigan State University and cultural advantage of Michigan's State Capitol, Lansing within twenty miles. Write B.P. Brown, M.D., Director, Eaton County Health Department, 319 E. Lawrence, Charlotte, Mich. (23-26)

1968
cleveland

home and

flower show

25th ANNUAL EXPOSITION
"Touch of Magic"PUBLIC AUDITORIUM
MARCH 2nd
thru MARCH 10th

OPEN

Sat. March 2nd—1 p.m.
Daily & Sundays—11 a.m.
Daily—10:30 p.m.
Sundays—8:30 p.m.CLOSE
Visitors admitted daily 'til 9 p.m.
Sundays 'til 7 p.m.SPECIAL AMATEUR PHOTOGRAPHER HOURS
In the Garden Area only, Sunday Mornings 9 a.m. to 11 a.m.

A GREAT NEW SHOW

presenting
FAMED SPECTACLE OF LIVING
GARDENS featuring THE
WONDERFUL GARDEN OF OZ
LIVE-IN '68 — WALK-THROUGH
DREAM HOMEROBOT GIRL—A MAGICAL
ILLUSION—the HOUSEMAID
OF TOMORROW with the
ULTIMATE APPLIANCEDECORATOR'S SHOWCASE—
DESIGNERS CHOICE OF
FURNISHED ROOMS250 LAVISH EXHIBITS—THE
BEST AND NEWEST for HOME,
APARTMENT and GARDENCINE-CAST of FLOWER
ARRANGING—INTERIOR
DESIGN and HOME BUILDING

SEE THINGS IN A NEW LIGHT

hear:
Stanley Tolliver, Charles R. Laurie,
Nicholas Bucurdiscuss:
The Law and Mutual Problems
on

STUDIO 13

Thursdays 10 PM-Midnight

WERE 13

host:
Pete Franklin

"DIALOGAS SU KRAŠTU" (4)**BRONYS RAILA**

STILIUS IR TONAS

Praėjusį kartą mano pacituoti kai kurie Sovietų Rusijos baudžiamojo kodekso paragrafai apie sušaudymą ir ištremimus "visam gyvenimui" gali skambėti kaip žmonių gąsdinimas. Ir tuoj atsiras aiškintojų, kurie sakys, kas čia ypatingo, – tokios bausmės juk natūraliai skiriamos visur šnipams ir valstybės išdavikams.

Be abejo, tas natūralumas gana savotiškas. Sušaudymas vis dėlto skamba nelabai humaniškai, o ištremimas visam gyvenimui į Sibiro konclagerius reiškia tik sulėtintą fizinį ir dvasinį ištremtojo sunaikinimą, išnaudojus dar jo darbo jėgą valstybės gerovei. Ir kai Vakarų pasaulyje humanistai, pacifistai ir progresistai nuolat kelia balsą už mirties bausmių panaikinimą, protestuoja ir demonstruoja, kada jos ruošiamos kam įvykdyti, ypač jei mirtimi būna nutiesiami sovietų šnipai, – tai sušaudymo žodis komunistiniame kodekse, be abejo, skamba labai jau "natūraliai" ir "humaniškai".

IDĖJINIAI SUŠAUDYMAI

Deja, 25 metų lietuviško ir 50 metų rusiško gyvenimo patyrimai parodė, kad labai sunku išskirti, kur sušaudymo ir ištremimo paragrafai taikomi šnipams ir valstybės išdavikams, o kada pagal tą patį kodeksą šaudomi ir tremiami šiaip "klasiniai priešai", esama santvarka nepatenkintieji, dažnai dar nė nenusikalte, o tik galintieji nusikalsti, ne kartą net komunistinės ideologijos asmenys, net labai žymūs komunistai. Užtenka partijai ir policijai nutarti kokią asmenį ar kokią nors jų grupę sušaudyti ar ištremti, – ir jie bus arba sušaudyti ar ištremti. Ir vis dėl kilnios idėjos, aukšto tikslų...

Ir taip buvo ne tik "Stalino laikais". Gal kiek sumažintu mastu, bet tie patys paragrafai tebegalioja ir tebevykdomi. Sovietiniai rašytojai, pavyzdžiui, nubaudžiami dabar kalėti, už bendradarbiavimą su tarptautine buržuazija, už savo raštų perdavimą "priešrevoliucinėms organizacijoms ar atskiriems asmenims". Irodymai būna menki, neaiškūs, bet apkaltinimai kategoriški. Kaltinamųjų apsigynimo teisė – tai tik parodija.

Visa "pažanga" ta, kad anksčiau taip apkaltintiems sušaudymas ar ištremimas buvo tyloomis įvykdomas, o dabar kai kada prabangai leidžiama neva viešo teismo komedija.

DEKORACIJOS PAUKŠČIAMS

Tad bendradarbiavimas, santykiavimas, šiaip kokių ryšių palaikymas Sovietų Rusijos gyventojui su užsieniu ir užsieniečiais buvo ir tebėra labai jautrus ir pavojingas dalykas. Ans niekad negali būti tikras, kad kurią dieną jam nebus pritaikintas atitinkamas baudžiamojo kodekso paragrafas.

Nelabai patraukli padėtis ir užsieniečiui, kuris, nuvykęs taikingai pasambūvauti į Rusijos teritoriją, irgi turi būti atsargus dėl kiekvieno savo žodžio, nes bet kada gali būti apkaltintas šnipinėjimu ar kitaip įprovokuotas į pinkles.

Taigi, sovietų propagandos institucijų pareiškimai, kad SSSR, o mūsų atveju LTSR labai trokšta su taikingais užsieniais draugiškai santykiuoti, plėsti tarpusavio susipažinimą, keistis mokslo ir meno vertybėmis, kultūriškai mainikauti, – nėra nuoširdūs ir abipusiški, o hipokritiški ir ieškantys progų tik savo propagandai.

Juk ir paukščio smegenys galėtų suprasti, kad nėra jokio nuoširdumo ir pozityvios minties tokioje laikysenoje, kur iš vienos pusės lietuvių išeivijai dėstoma, kad reikia koegzistuoti, arčiau susipažinti, bendradarbiauti, kultūros vertybėmis keistis, gausiau važinėti į gimtąjį kraštą, – ir tuo pačiu metu per visą Lietuvos sovietinę spaudą, rašomas knygas, radiją, net kino filmus be atodairos niekinama ir šmežiama gausi lietuviška išeivija įvairiuose kraštuose, "pozityvių" pusių randant tik ankstyvesnės emigracijos nusenusių komunistinėse atgyvenose.

Tiesa, pastaruoju metu pradėti dekoratyviniai mėginimai ribotoje sovietų perijodikoje pateikti kiek platesnį vaizdą, ypač išrenkant kritiškus ar satyrinius išeivijos rašytojų pasisakymus, dažniausiai gi paglostant kokią kvailiuką spaudos grafomaną, rankiojant ir pabrėžiant šiaip kiekvieną mintį, nepalankią "vaduotojams" (visuomet ten rašomiems tarp kabučių).

SUSIKAUPIMO IR DIDELIO RYZTO ŠVENTĖ DAYTONE

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 50-ųjų metų sukaktis. Daytone minėta vasario 18 d., praėjo nepaprastai Taip pat ir Šv. Kryžiaus bažnyčioje 1 val. p. anksto pramatydami gau-

sų dalyvių skaičių, išsiviečiusi erdvią Lietuvos Klubą salę, talpinančią apie 500 žiūrovų. Taip pat ir Šv. Kryžiaus bažnyčioje 1 val. p. laike Šv. Mišių, ku-

REVOLVERIO IR LIEŽUVIO DRAUGYSTĖ

Aplamai, viso to santykių išplėtimo kalba, tonas ir stilius tebėra enkavedistiniai.

Kas yra stilius? Pagal anglų literatūros kritiko J. Middleton Murry aptarimą, stilius yra kokybė kalbos, kuri tiksliai perteikia emocijų ir minčių sistemą, nuosavą ir būdingą jų autoriui.

Jau penki dešimtmečiai, kai iš sovietų rašytojų ir kalbėtojų reikalaujama, kad jis išreikštų partinį aistringumą, kovingumą, griežtumą, neatlaidumą, žiaurumą klasiniam priešui ir iš viso SSSR tikram ar tariamam priešui, net jeigu tai būtų jo tėvas ar brolis. Tokia yra labiausiai girtina jokalbos kokybė. Komunistiniam rašytojui plunksna – tai šautuvas, rašomoji mašinėlė – kulkosvaidis, knyga – tai bomba prieš antitarybinius elementus, prieš nacionalistinius banditus.

Kiek to militarinio šlamšto jau prigaminata per 50 metų Rusijoje ir per pastarus 25 metus Lietuvoje! Viskas čia užgiriama, jei tik naudinga kompartijos labui ir "didžiojo brolio" garbei, net jeigu tai būtų akiplėšiškiausi melai ir šmeižtai, ypač priešininkų niekinimas. NKVD kalėjimo rūšių, tardymų ir konclagerių bestiališka stilistinė sistema perkeliama į viešąją propagandą, polemiką, spaudą, teatrą, dailiąją literatūrą, istoriją, meną.

Daug padoriais išlikusių ar patriotais išaugusių jaunų lietuvių kiek imanydami stengiasi nuo tokios misijos išsisukti. Tačiau be galo sunku išsilenkti, kuomet visa spausdinamo ir sakomo žodžio administracija tvarkoma "didžiojo brolio" pastatytų kompartijos valdininkų-janičarų.

Juozui Baltušui, kuris per Bimbos laikraštį energingai atsiliepė į mano išpuždžius apie jo kelionių knygą, aš tačiau daryčiau dvejoją išimti ir tik dėl to sutikau eiti su juo į dialogą.

DRAUGAS SU PONU

Pirma, – jam savo straipsnyje vis dėlto dar nepavyko tobulai perduoti enkavedistinio stiliaus. Bestiališko, nužmoginto koliojimosi jame dar beveik nėra, išskyrus nežymius pėdsakus, kur savo te žėms įrodyti griebiamasi nieko bendra su tema neturinčių asmeniškų atakų. Kadangi marksistinėje dialektikoje jis nepertvirts, jis rašo labiau ne kaip policininkas, bet kaip rašytojas – susijaudinęs, neramus, supykęs, lyg būdamas nepakankamai saugioje padėtyje, bet taip patraukiančiai naiviai, emociškai ir nervingai! Tai daugiau plunksnos, o ne revolverio kalba.

Antra, – jis vis dėlto mandagesnis už daugelio kitų žymių sovietinių Lietuvos kompartijos istorikų, kritikų ir agitpropo enkavedistų batalioną. Na, jau vien dėl to, kad jis manęs nevadina būtiniais ir tradiciniais sovietinio žargono keiksmazodžiais, o visur tituluoja – "ponas"... Tat labai malonu ir tai rodo kiek geresnį senų laikų išsiauklėjimo likutį. Su tokio iš bėdos jau galima kalbėtis ir bendradarbiauti. Ir ypač pikantiška, kai proletarinės ideologijos ir santvarkos atstovas taip iškilmingai ponu vadina kitą – tikrą Amerikos proletarą pagal jo socialinę ir klasinę padėtį.

Negaliu pasirodyti ir aš kaip koks juodnugaris ar storžievis, tad su tuo pat mandagumu atsiilyginsiu tauriai tituluodamas Baltušį draugu. Nesvarbu, kad jis man niekad nebuvo nei pažįstamas, nei asmeniškai draugas, nei iš viso draugas. Ir jei dabar būčiau Vilniuje plieno ar aliuminijaus fabriko gaminių darbininkas, tai jis tikrai nebūtų mano draugas, o tik mano prakaito siurbėlė. Ten su kitais fabriko proletarais ir darbo valstiečiais aš turėčiau jam uždirbti lėšas valstybiniais "honorarų fondams", iš kurių jam būtų apmokami geri atlyginimai už žurnalistinius ir kūrybinius darbus, išlaidos už keliones į tolimus užsienius, alga ir pagaliau pensija.

Atleiskite, drauge, tatau tvarkoje. Visi tie išmokėjimai ne už dyką. Už juos draugas Baltušis gražiai aprašė ir dar aprašys, kaip mes Lietuvos proletarai esame patenkinti, kokie laimingi, kaip žydėdami stačiai kylame į padanges – ir kad už visa tai esame baisiai dėkingi mūsų išvaduotojai broliškai Rusijai, dieviškai tarybinei santvarkai ir išantžmogijų susidedančiai komunistų partijai.

Mes dirbsim, o jis aprašys, – tad kas čia blogo?

rias atnašavo parapijos klebonas kun. T. Narbutas ir pasakė šventei pritaikytą pamokslą, besimeldžiančių buvo gausiai.

Iškilmingas posėdis prasidėjo 2:30 val. Jį atidarė ir rengėjų vardu pasveikino susirinkusius L.R.K. Draugijų Sąryšio pirmininkas Leonas Ražauskas. Sugiedo-

jus JAV himną, kun. T. Narbutui sukalbėjus malonų, programos pranešė ja Birutė Masilionytė pristatė pagrindinį kalbėtoją tėv. G. Sabataitį, S.J.

Prelegentas klausytojus nukėlė į knygnešių laikus, kai lietuvis dėl savo kalbos išlaikymo daug kentėjo ir kovojo rizikuodamas patekti į

Parke

V. Maželio nuotrauka

Sibirą ar žūti. Ragino mus, atsidūrusius laisvame pasaulyje, nenustoti kovojus dėl tėvynės išlaisvinimo iš žiaurios bolševikų priespaudos, savo širdyse išlikti tikrais lietuviams, kad tie, kuriems bus lemta minėti Lietuvos Nepriklausomybės 100 metų sukaktį, galėtų ir iš mūsų darbų tos stiprybės pasisemti.

Ohio gubernatoriaus, Daytono burmistro D. Hall, senatorių -- F.J. Lausche ir S.M. Young sveikinimus perskaitė Pranas Gudelis. Žodžiu sveikino W. Steponkus, JAV kongresmano Ch. W. Whalen Jr. vardu, Daytono latvių kolonijos vardu Jugo Purins ir estų Johannes Pigert.

Sugiedojus Lietuvos himną, po 10-ties minučių pertraukos prasidėjo meninė programa. Ją išpildė Lietuvių Tautinių šokių ansamblis "Grandinėlė" iš Clevelando, vadovaujama Liudo Sagio, grojant jų pačių orkestrui, vadovaujamam J. Pažemio.

Šokių pynėje žiūrovas matė grakščius judesius, žavingas lietuvių tautinių rūbų spalvas, grožėjos jaunatvišku šokėjų šypsniu.

Pirmoji šokių programos dalis suklebė publikoje gausius plojimus. Nė kiek neblogesnė buvo ir antra: ypač "vainikėliai" ir paskutinis šokis "Jaunimo žaidimas" atliktas kiek modernia-

me stiliuje su stilizuotais tautiniais rūbais. Daytoniškai šią šventę ilgai prisimins. Prisimins pagrindinį kalbėtoją tėv. G. Sabataitį, jo paskleistas kilnias mintis, "Grandinėlę" su jos vadovu L. Sagiū ir jo miela koordinatore Aleksandra, kuriai daytoniškai, išreikšdami savo gilią padėką ir pagarbą šokėjams bei vadovams, įteikė puokštę rožių.

Po vaišių, aplankę Šv. Kryžiaus bažnyčią, kun. T. Narbuta palaiminti, ansamblis grįžo į Clevelandą palikdami Daytono

lietuviams, svečiams iš kitų kolonijų ir daugeliui šventėje dalyvavusių amerikiečių niekad neužmirštamą išpuolį.

(dj)

• "Grandinėlė" — Clevelando tautinių šokių grupė, vadovaujant L. Sagiū, vasario 16 išpildė savo programą Daytono lietuvių suruoštame Lietuvos Nepriklausomybės minėjime.

Pats minėjimas buvo dideliu įvykiu Daytono lietuvių kolonijoje, nes pirmą kartą visos organizacijos apsijungė šiai šventei iškilmingai atžymėti. Daug pastangų čia buvo padėta kun. Narbuto iš Šv. Kryžiaus parapijos. Daytono spauda dėjo aprašymus ir "Grandinėlės" nuotraukas. televizijų stočių filmuotojai darbavosi, kad jau vasario 16 vakare Daytono gyventojai pamatytų lietuvių jaunimą.

Daugelis buvo maloniai nustebinti pamatę šokėjų grupę ir jų išpildytą programą. Mat, tikėjosi pamatyti pradžios mokyklos mokinius šokant veik visose mokyklose priimtus šokti šokius.

Šokėjai buvo daytoniškai gražiai priimti, pavaišinti ir išlydėti tikintis vėl neužilgo pasimatyti.

OMAHA

• Lietuvių medžiotojų-meskeriojų klubo "Aras" valdybą šiais metais sudaro: Juozas Agurskis, Romualdas Drukteinis ir Danielius Martinkus.

• Omahos lietuvių 50 m. Lietuvos nepriklausomybės minėjimo komitetas, dar net neįvykęs savo paskirties, iš savo kasos nutarė paskirti 300 dol. visiškai nieko su minėjimu reikalais neturinčiam tikslui. Kad tas reikalias atrodytų "demokratiškas", buvo prarastas balsavimas, kuriame tik du bendruomenės valdybos nariai balsavo prieš. (vš)

VELYKINIAI ATVIRUKAI GAUNAMI DIRVOJE

Kaina: 10, 15, 25 c. Taip pat yra atvirukų Motinos Dienai, Vardo Dienai ir gimtadieniui.

KŪRYBA IR MOKSLAS

REGISTRUOKITES Į JAUNŲJŲ DAINININKŲ KONKURSA

Šiais jubiliejiniais metais Dirva, talkinama ALT Sąjungos Clevelando skyriaus, rugsėjo 28 d. Clevelande rengia tradicinį JAUNŲJŲ DAINININKŲ KONKURSA, kurio laimėtojams skiriamos 3 premijos. Pirmoji premija — \$300.00, antroji

— \$200.00 ir trečioji — \$150.00. Konkurse kviečiami dalyvauti jaunieji dainininkai iš JAV ir Kanados.

Konkurse gali dalyvauti lietuvių kilmės moterys ir vyrai, nevyresni kaip 28 metų amžiaus, iš anksto

pranešę apie tai Dirvai, bet ne vėliau, kaip iki rugsėjo 1 d. Įsiregistruojant reikia pranešti balso rūšį, kur mokosi dainavimo, tikslų adresą ir atsiųsti vieną fotografiją, tinkančią laikraščiu.

Visi konkurso dalyviai, atvykę į Clevelandą, gaus rengėjų parūpintą nakvynę lietuvių šeimose ir čia neturės jokių išlaidų.

Konkurse dainininkai turės padainuoti po tris savo pačių pasirinktas dainas. Viena iš jų turi būti lietuvių kompozitorių kūrinys, kitos dvi gali būti ir svetimačių kūrinių. Dvi iš trijų dainų turi būti dainuojamos lietuviškai, o trečioji gali būti dainuojama ir originaline kalba.

Visiems konkurso dalyviams bus parūpintas akompaniatorius. Norintieji gali ir savo akompaniatorių atsivežti. Jei kuris iš konkurso dalyvių numato sunkumų kelionės išlaidas apmokėti, apie tai tuoj praneša Dirvai. Rengėjai stengsis padėti ir tuos sunkumus nugabėti.

Dirva, rengdama jaunųjų dainininkų konkursus, kurių pirmasis įvyko 1959 m., aukščiausiu tikslu laiko iškelti mūsų priaugusių dainos jėgas, jas premijomis paremti ir sudaryti bent minimalias materialines sąlygas toliau tobulintis. Šio konkurso laimėtojai būna kviečiami koncertams ir tie kvietimai jauniems dainininkams duoda progos arčiau susirūšti su lietuvių kolonijomis.

Dainininkų turime nemaža, tačiau vis dėlto reikalingas jaunesniųjų prieauglis. Reikia remti jaunimą, kuris turi pasirūpinti studijuoti dainavimą. Šio konkurso vienas svarbiausių tikslų ir yra ieškoti jaunųjų talentų ir juos paremti.

NEOLITHUANŲ STOVYKLINIO RAŠINIO KONKURSAS

Kaip anksčiau buvo skelbta ir dabar Korp! Neo-Lithuania primena, paskutinis terminas neolithuanų stovyklinio rašinio konkursui skirtiems rašiniams

Šių metų kovo mėn. bus neeilinis "Laiškai Lietuviams" vakaras. Jei paimti tik trumpą šio žurnalo veiklos laikotarpį, tai jo metinės šventės visada pasižymėdavo gerais koncertais, kuriuose dalyvaudavo mūsų iškilūs menininkai: smuikininkai, pianistai, baletų šokėjai ir dailiojo žodžio menininkai, kurie mūsų atmintyje paliko malonų prisiminimą apie su jais drauge praleistus koncerto vakarus. Žurnalo leidėjai skiria didelį dėmesį ne tik žurnalo nuolatiniam tobulinimui, bet taip pat ir vertingam menininkų ir stengiasi, kad žurnalo metinės šventės būtų visais atžvilgiais vertingos, rūpestingai paruoštos ir praeitų pakilioj nuotaikoj, atnešdamos atsilankiusiems visada ką nors naujo, vertingo ir nematyto.

Metinėje žurnalo šventėje šiais metais pirmą kartą Chicagoje matysime iš New Yorko išraiškos šokių menininkę Eleną Kepalaitę. Šokėjos karjerą ji pradėjo Vilniaus operoje, bet vėliau, persikėlusį į Vokietiją, ji susidomėjo išraiškos šokio menu ir ilgesnį laiką šią meno sritį studijavo pas pagarsėjusią išraiškos šokio menininkę Mary

Aldona Kepalaitė išpildo indų šokį.

Wigman. Elenos Kepalaitės gastrolės Australijoje, Kanadoje ir New Yorke susilaukė kritikų gerų įvertinimų.

Klasikinis baletas skiriasi nuo išraiškos šokio savo nusistovėjusiomis griežtomis taisyklėmis, ypač suvaržyto judesio dėsniais ir apsirėngimu. Išraiškos šokis laisvas nuo visų, jau gerokai pasenusių taisyklių. Jis nori būti laisvas kaip paukščio skridimas plasnajant sparnais efiro bangose. Tačiau ir vienos ir kitos šio meno pakraipos tikslas — išreikšti pėšinio ir judesio preciziškumą muzikos konteste. Šokis yra geometrinių formų grožis, kuriame kūnas

laikomas žvaliai ir tikrai. Rankų, kojų ir viso kūno linija visada maloni akiai. Šokyje pasireiškia orumas, drausmė, kilnumas ir grožis. Spon-taniška džiaugsmo išraiška suolio pagalba arba tylus liudysys, pavaizduotas mimikos, galvos, rankų arba viso kūno judesiu yra neatjungiamai meniškio šokio elementai. Kartais judesiai atliekami taip lengvai ir subtiliai, jog neretai susidaro iliuzija, kad šokėjams neegzistuoja traukos dėsniai...

Izidora Duncan, amerikiečių šokėja, tenka laikyti moderninio šokio pradininke. Ji paskleidė naujas šokio idėjas, propaguodama atsisakyti klasikinio baletu varžtų ir gražinti šokiui laisvumą, natūralumą, nevaržomą kūno linijų judesį ir priartinti jį prie skulptūros išraiškos preciziškumo.

Tačiau ką galėjo atlikti Izidora Duncan, to nepajėgė atlikti kiti jos pasekėjai. Ji buvo unikumas ir nepaliko po savęs jokios mokyklos. Bet jos paskleistos naujos idėjos rado tolimesnį atgarsį. Šią šokių pakraipą toliau vystė didelio talento visame pasaulyje pagarsėjusios šokėjos, įkūrusios moderninio šokio mokyklas ir su tikromis taisyklėmis ir disciplina, tai — Martha Graham Ruth St. Denis, Mary Wigman Haya Holm, iš vyrų Kreutzberg ir kiti.

Martha Graham papildė Izidoros Duncan idėjas, kuriuose šokis bazavosi sielos polėkiais (Nukelta į 6 psl.)

Elizabetho lietuvių mokyklos šokėjai Vasario 16 minėjime Newarke.

V. Maželio nuotrauka

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugelio metų patyrimą siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS Į LIETUVĄ IR KITAS
USSR DALIS

Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klientų patenkinti. Garantuotas skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

affiliated with PODAROGIFTS, INC.

priima užsakymus butams giminiams gyvenantiems Lietuvoje ar Sovietų Sąjungoj, o taip pat Sovietų gamybos visokioms prekėms, jų tarpe — automobiliai, motociklai, televizijų aparatai, radijo transistoriai, magnetofonai (tape-records), kuriuos galima užsakyti per mūsų firmą.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

45 WEST 45th STREET, NEW YORK, N. Y. 10036

Tel. (212) 245-7903

Skyriai:

- NEW YORK N. Y. 10003-39 — 2nd Avenue — AL 4-5456
- NEW YORK, N. Y. 10011 — 108 W. 14th St. CH 3-3005
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue — DI 5-8808
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue — LI 2-1767
- SO. BOSTON 27, Mass. — 327 W. Broadway AN 8-0068
- BUFFALO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO, Ill. 60622 — 2222 W. Chicago Ave. BR 8-6966
- CHICAGO, Ill. 60608 — 3212 So. Halsted St. WA 5-2737
- CLEVELAND, Ohio 44113 — 904 Literary Rd. TO 1-1068
- GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N. W. Tel. GL 8-2256
- HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau — 365-5255
- HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Avenue. Tel. 233-8030, 246-0215
- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4685
- YOUNGSTOWN, Ohio 44503 — 309 W. Federal St. RI 3-0440
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. Tel. AN 1-2994
- LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th Street — FO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. — LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street — 274-6400
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street — GR 2-6387
- PHILADELPHIA Pa. 19122 — 1214 N. 5th St. PO 3-4818
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson St. — HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter St. FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 905 Bank St. — PL 6-0766
- WORCESTER, Mass. — 169 Millbury Street SW 8-2868

NAUJOMIS JĖGOMIS Į SUSIVIENIJIMĄ LIETUVIŲ AMERIKOJE

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomoji Taryba renkama kas du metai, nes norima sudaryti sąlygas, kad nauji, energingi, organizacijoje atsižymėję asmenys turėtų progą pasireikšti jos vadovavime ir išbandyti savo jėgas bei sumanumą organizaciniame darbe. Buvo laikai, kai kiekvienas rinkimai įnešdavo savaime labai daug gyvumo į SLA gyvenimą, vykdavo as-

menų varžybos laimėti rinkimus ir tuo pačiu rinkimai sudarydavo puikią progą nariams pasirink-

abejotinai SLA yra seniausia ir pati stipriausia mūsų lietuvių organizacija laisvajame pa-

Kandidatai į SLA prezidentus Povilas Dargis ir Jonas Daugėla. Stovi iš kairės: P. Dargis, J. Daugėlienė, G. Dargienė ir J. Daugėla.

Išraiškos šokio...

(Atkelta iš 5 psl.)

minus technika, tuo tarpu kaip Martha Graham savo mokykloje propagavo sielą plus techniką.

Elena Kepalaitė arčiau susipažinusi su išraiškos šokio naujomis idėjomis pritapo prie garsios šokių menininkės Mary Wigman mokyklos. Ją sužavėjo moderninio šokio poezija, daug laisvės ir didesnė judesių galimybė negu klasikiniame balete, šokio nuotaikos, ekspresijos ir ritmo įvairumas.

Viešnia savo programoje žada išpildyti poemą "Vares", "Miesto Pulsas", "Indiškus Šokių", "Improvizaciją" (Debussy), "Siluetai" (Šimkaus).

Elena K. yra ne tik šokėja, bet ir skulptorė. Skulptūra ir šokis -- du giminingiausi menai. Šokis tai -- skulptūra judesy, sukurta šokėjo kūno pagalba. Žmogaus kūnas -- amžinoji tema skulptūros mene, kuriame ilsisi sustingusi bronzos ir marmuras.

Be jos šiame vakare dalyvaus aktorius Algimantas Dikinis, kuris rečituos ištraukas iš Šekspyro, B. Sruogos vaikalų ir Donelaičio, Maiorinio ir Brazdžionio poeziją. Kai prisimenu A. Dikinį mano vaizduotėje, praslenka didelė lietuviško teatro scena, matau jo sukurtus personažus, girdžiu jo elastingą balsą, matau judesius, mimiką ir nemeluotą teisybę, plaukiančią iš jo vaidybos ir meilės teatrui. Merdėjimas lietuviško teatro nuneša nežinion didelių, nepasikartojančių talentus.

Norėčiau viešnia iš New Yorko ir A. Dikinį užtikrinti, kad pagal nusi-stovėjusią "Laiškai Lietuviams" parengimų tradiciją ir paprotį, jų laukia gausi, dėkinga ir "šilta" auditorija.

ti tuos asmenis, iš kurių jie tikėdavosi susilaukti daugiau pasišventimo ir idealizmo vadovaujant SLA veiklai ir rūpinantis jos augimu ir klestėjimu.

SLA Pildomosios Tarybos narių eilėse yra buvę labai daug ir žymių bei energingų tos organizacijos veikėjų, kurie savo darbais ir energija iškėlė šios organizacijos vardą, sukūrė didžiulį patikrintą jos finansinį pagrindą ir tuo pačiu padarė ją viena didžiausių, reikšmingiausių ir turtingiausių organizacijų mūsų tautinės emigracijos gyvenime. Ir šandien dalis šių veteranų vadovauja SLA veiklai ir turi didelį jos narių pasitikėjimą.

Sveikintina, kad šiuose rinkimuose pagaliau šalia senųjų Pildomosios Tarybos narių yra nominuoti ir bent keli nauji energingi SLA veikėjai: Prezidento pareigoms -- Jonas F. Daugėla, sekretoriaus -- Petras Januška ir Izdo Globėjo -- Vilijus Žiogas. Jie visi yra netikslai gerai žinomi SLA organizacijos gyvenime, bet taip pat ir plačiai pažįstami mūsų lietuviškos visuomenės veikėjai ir daugelio kitų organizacijų vadovai.

Naujieji kandidatai eina atskirai kaip individai nesirisdami į jokių blokus ir nuo nieko nepriklausydami. Jų tikslas yra galimai daugiau pasitarnauti SLA atečiai ir pateisinti narių pasitikėjimą. Naujieji kandidatai yra pasiryžę pagyventi organizacijos veiklą, patraukti į ją daugiau narių ir įstatymų ribose pagerinti narių apdraudimo galimybes.

Kandidatas į Prezidentus Jonas Daugėla spaudai yra pareiškęs "Ne-

saukyje. Jos praeities nuopelnai lietuviams ir lietuvių tautai yra neįkainuojami ir sunkiai suskaičiuojami. Esu labai giliai įsitikinęs, kad šiai organizacijai ir ateityje teks suvaidinti netik didžiulį vaidmenį, bet ir atlikti lemiamus uždavinius mūsų tautos išlikimo ir tėvynės atvadavimo darbe. Tam reikalui ir yra visų mūsų pareiga, kad SLA nuolat didėtų, jos suburti kapitalai augtų ir kad ji stiprėtų savo visuomeniškumu, kuris būtų jaučiamas netik pačioje organizacijoje, bet ir gyvenamojoje aplinkoje".

Tačiau svarbiausia, kad pagaliau SLA Pildomosios Tarybos rinkimai igauna tikrai demokratinę formą ir visi nariai turi jau bent kokių kandidatų pasirinkimą ir nėra priversti balsuoti už vieną ir tą patį asmenį.

Paskutiniaisiais keliais metais SLA rinkimuose dalyvaudavo palyginamai labai mažas visų narių procentas. Reikia manyti, kad šių metų rinkimai įneš daug gyvumo į organizacinį SLA gyvenimą ir žymiai daugiau narių parodys susidomėjimo savo organizacijos reikalais ir gausiai dalyvaus Pildomosios Tarybos rinkimuose.

Šių metų SLA seimas yra šaukiamas liepos mėnesio pradžioje Chicagoje. Seimui rengti jau sudarytas komitetas. Šiame seime bus įvesdinta ir naujai išrinktoji SLA Pildomoji Taryba.

Jonas F. Daugėla

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Toronto skautės apdovanotos Vasario 16 progą Tėvynės sueigoje. Stovi iš kairės: D. Balsytė, L. Sendžikienė, N. Stanionienė, V. Balčiūnaitė, Z. Zolpytė, R. Baltaduonytė, R. Narušytė, J. Čeponkutė ir B. Paliulytė.

Vasario 16 Toronte

Toronte Vasario 16-ją prie miesto rotušės buvo iškelta Lietuvos trispalvė ir radijo bangomis anglų kalba duotas platus pranešimas apie Lietuvą. Vakare gen. konsulas dr. Zmuidzinas su ruošė priėmimą, kuriame dalyvavo keliasdešimt asmenų. Šeštadienį Tėvynės Prisiminimų radijo valandėlė davė specialią sukakčiai pritaiktą programą, kurią paruošė L. Svėgzdaitė ir St. Vaštokas.

Pagrindinis Vasario 16 minėjimas įvyko Ryerson Politechnikos Instituto auditorijoje. Po kun. P. Ažubalio invokacijos, LB vietos apylinės pirmininko atdaromojo žodžio ir LB krašto valdybos pirmininko A. Rinkūno kalbos, svečias iš JAV dr. A. Klimas skaitė paskaitą, kurioje iškėlė šio iškilaus minėjimo reikšmę paminėdamas du svarbius įvykius: 717 metų sukaktį nuo Lietuvos valstybės įkūrimo ir 50 metų nuo Nepriklausomybės atstatymo. Abu įvykiai turėjo ilgus laiko ir kovos tarpinius. Visa eilė žmonių dirbo, kentėjo ir mirė. Tad ir mūsų švenčiausia pareiga iškovoti laisvę, nes mes nešame didelę atsakomybę už mūsų tautos ateitį. Taip pat prelegentas iškėlė mūsų kalbos ir kultūros savitumą nuo slavų ir germanų. Jaunimui linkėjo siekti mokslo, eiti į Amerikos spaudą, radiją, televiziją ir ten kelti mums rūpimus reikalus. Taręs taiklius pavergtos Lietuvos poeto žodžius, kad jų širdys neišlaikytų, jei mes nutiltume ir pažymėjęs savanoriško darbo ir aukos prasmę, dr. A. Klimas baigė savo kalbą.

Po trumpos pertraukos minėjimas vyko anglų kalba. Toje dalyje, po pirmininko G. Balčiūno įžanginio žodžio ir gene-

ralinio konsulo dr. J. Žmuidzino kalbos, pagrindinę kalbą pasakė Kanados susisiekimo ministras Paul T. Hellyer, pažymėdamas, kad laisvė yra patvari, negali būti sunaikinama ir taprasmė perdavė lietuviams savo linkėjimus.

Ministeriui ir vėliau kitiems aukštiesiems svečiams buvo įteikta knyga "Lithuanians in Canada"

Sveikino: Toronto burmistras W. Dennison, adv. A. Maloney savo ir konservatorių vado R. Stanfield vardu, Estijos gen. konsulo p. Markaus sveikinimą perdavė pirm. Parkma, latvių -- pirm. J. Niedra. Taip pat nemažai sveikinimų gauta raštu: min. pirm. L. B. Pearson, Ontario premjero John Ro-

barts, min. J. Yeremko, min. W. Gordon ir kt. Minėjime dalyvavo JAV konsulas Diggins, etninių grupių atstovai, didžiųjų laikraščių reporteriai, parlamentarai, išymūs visuomenininkai bei kultūrininkai ir daugelis kitų.

Pažymėtinas gražus meninės programos paruošimas ir išpildymas. Ją išpildė Varpo choras vadovaujamas muz. Dailios Skrinkskaitės, Gintaro tautinių šokių grupė vadovaujama Ritos Narušytės, Toronto skautų Šatrijos tunto kanklininkės ir Rambyno tuntu skudutininkai, kuriuos paruošė Stp. Kairys. Programa buvo pajvairinta deklamavimu, kurį atliko A. Puteris ir A. Bušinskaitė.

Minėjimas buvo baigtas Tautos himnu.

(pb)

LSS Tarybos narė N. Vasiliauskienė sega B. Paliulytei Kanados šimtmečio medali, kuriuo ji buvo apdovanota Kanados vyriusybės.

S. Dapkaus nuotrauka

Savanoriai - kūrėjai Toronto skautų Tėvynės sueigoje buvo apdovanoti gėlėmis. Stovi iš kairės: Savanoriai Kregždė, Banelis, Kazlauskas ir Jakimavičius. Prieky skautės: Baranuskaitė, Styraitė ir Norkūnaitė.

S. Dapkaus nuotrauka

PLANINGAS TAUPYMAS

5 1/4%

Mokamas už vienus metų taupymo lankštus nuo išdavimo datos (\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4 3/4%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

DĖL INFORMACIJŲ KREIPKITES

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING JOHN J. KAZANAUSKAS, President

Sibiro tremtiniai A.S. Teišerskiai, prieš metus atvykę Kanadon, Toronto skautų iškilmingoje sueigoje buvo apdovanoti gėlėmis. Prieky skautės Jonaitė ir Barzdžiūtė įteikusias gėles.

S. Dapkaus nuotrauka

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* **PIANISTĖ BIRUTĖ SMETONIENĖ**, šį šeštadienį, kovo 2 d. 7 v.v. Čiurlionio ansamblio namuose, ALT S-gos Clevelando skyriaus rengiamame tradiciniame Vasario 16 minėjime išpildys meninę programą. Visi mielai kviečiami į minėjimą atsilankyti.

* **PIANISTAS ANDRIUS KUPREVIČIUS**, kovo 5 d., antradienį, 8:30 v.v. Clevelande Music School Settlement salėje, 11125 Magnolia Dr., duos metinį rečitalį. Programoje Prokofjevo, Schumano ir Schuberto kūriniai, lėjimas į koncertą nemokamas.

* **Aldona Stempuzienė** sekmadienį, kovo 3 d. dainuoja su Clevelando Filharmonijos orkestru ir Filharmonijos chorą. Koncertas įvyks gražiam Masonų auditorijos teatre, 3615 Euclid Avenue. Pradžią 3 val. p. p. Solistė atliks su orkestru ir chorą Regina Coeli iš Mascagni operos Cavalleria Rusticana, arijas iš Samsono ir Dalilos, Orfeo, kvartetą iš Rigoletto. Programoje taip pat dalyvauja sopranas Regina McConnell.

KVIEČIAME IŠGIRSTI SIBIRO TREMTINIO PASAKOJIMŲ

Mokytojas Benediktas Butkus prieš išvežant į Sibirą 1940 metais Raseinių kalėjime. Šį šeštadienį, kovo 2 d. 7 v.v. Čiurlionio ansamblio namuose jis papasakos savo pergyvenimus Sibire.

* **Mokytojas Benediktas Butkus**, invalidas, 22 metus kalintas Sibire, po didelių pastangų pernai atvyko į Ameriką, pas savo žmoną ir vaikus.

Nepriklausomybės laikais jis mokytojavo Jurbarko ir buvo Jaunosios Lietuvos Jurbarko rajonu vadu, tad kaip toks, 1940 m. buvo bolševikų suimtas ir be jokios kaltės nuteistas kalėti 12 metų ir išsiųstas į Kazachstaną, o po 8 metų kalėjimo bausmė buvo pakeista ištremimu visam laikui į Sibirą.

Sibire koncentracijos stovykloje jam teko būti kartu su broliu ir jo šeima, kuriai laimė nusišypsojo grįžti iš Sibiro anksčiau, o 1962 m. ir Benediktui buvo leis-

ta sugrįžti Lietuvon, kur jis išgyveno iki atvykimo Amerikon.

Šį šeštadienį, kovo 2 d., 7 val. vak. Čiurlionio Ansamblio namuose, 10908 Magnolia Dr., ALT S-gos Clevelando skyriaus rengiamame tradiciniame Vasario 16 minėjime, Sibiro kankinys mokytojas Benediktas Butkus papasakos savo pergyvenimus Sibire ir apie šių dienų gyvenimą Lietuvoje, bei atsakinės į paklausimus.

Meninę programą išpildys pianistė Birutė Smetonienė. Po programos bus vakarėlis. Clevelando lietuvių visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti ir išgirsti įdomaus pranešimo.

Prašome nesivėluoti.

Sibire koncentracijos stovykloje jam teko gyventi kartu su broliu ir jo šeima, kuriam buvo leista 1958 metais sugrįžti į Lietuvą. Benediktas Butkus (vidury su pypke) žmonai atsiųstoje nuotraukoje užrašė, kad tai brolio Juozo išleistuvės: "Nors ir liūdna atsiskirti, bet džiaugiuos, kad jie galės išvysti tėviškės laukus ir pakvėpuoti tėvynės oru. O man, matyt paskyrė taip Aukščiausias, kad reik ant svieto vargt vienam..."

tenoras Charles Smith ir baritonas William Dempsey. Koncertą diriguos San Diego Simfonijos orkestro dirigentas Zoltan Rozsnyai.

Bilietai po \$2.50, studentams \$1.50. Gaunami Filharmonijos orkestro kasoje 3615 Euclid Avenue. Bilietus galima rezervuoti, paskambinus kasai telef. UT 1-7212 arba J. Stempuziui — 382-9268.

ESTIJOS NEPRIKLAIMSOMYBĖS MINĖJIMAS

Vasario 24-tą Estijos vėliava buvo iškelta Clevelando miesto centre, Estijos 50 metų nepriklausomybės sukakčiai atžymėti. Ohio gubernatorius Rhodes ir Clevelando miesto burmistras Stokes išleido taprogą estams proklamaciją.

Ohio estai, clevelandiečių kolonijos vadovėbėje, minėjimą pravedė vasario 25 d. Kaip jie patys sakė, Clevelando apylinkėje jų yra tik apie 70 šeimų, tad veik visi ir buvo susirinkę į minėjimą.

Angliškai kalbėjo Ralph J. Perk, tautybių sąjūdžio Clevelande pirmininkas. Estiškai kalbėjo Jaan Ratnik.

Sveikino latvių ir uk-

rainiečių atstovai. Lietuvių vardu kalbėjo ALT skyriaus pirmininkas K. S. Karpius. Tarp pagerbtųjų estų savanorių — kūrėjų buvo mums žinomas Johansonas, Čiurlioniečio Johansono tėvas. Iš lietuvių dalyvavo inž. R. Kudukis su žmona ir Juozas Stempuzis.

Meninė programa buvo trumpa. Išpildė solistė Irena Loosberg iš Toronto. Programai vadovavo estų komiteto pirmininkas Andreas Traks. Po minėjimo vyko bendros vaišės.

K.S.K.

* **Išnuomojami** šeimoms be vaikų du butai po 5 kambarius, naujai atremontuoti, po 60 dol. mėnesiui, šv. Jurgio parapijos rajone, virš Superior Saving banko patalpų. Teirautis telefonu: 431-2497.

MORINIS NAMAS

Netoli E. 185 St. 1 miegamasis ir vonia 1-me aukšte, 3 miegamieji ir antra vonia viršuj. Garažas. Karšto vandens šildymas. Prašo \$20,900. Padarykite pasiūlymą.

SIRVAITIS

Wm. T. Byrne Real Estate KE 1-4080 — namai, MU 1-6100 — įstaiga. (25-26)

ALT Clevelando valdyba su talkininkais, padėjusiais suruošti Vasario 16 minėjimą. Sėdi iš kairės: ižd. R. Minkūnas, vicepirm. R. Kudukis, pirm. K.S. Karpius, II sekr. I. Bublienė, I sekr. V. Kasakaitis, Stovi II vicepirm. V. Palūnas, programos red. talkininkas V. Rociūnas, talkininkas V. Knistautas, spaudos-inform. reikalams P. Razgaitis, talkininkai F. Eidintas ir A. Jonaitis.

LIETUVOS LAISVINIMO DARBAMS SUAUKOTA \$2,000

Padėka visuomenei už atsilankymą ir darbuotojams už talką

ALT Clevelando skyriaus rengtas Lietuvos Nepriklausomybės sukakties minėjimas vasario 18 d. visapusiai pavyko.

Ačiū Čiurlionio Ansambliui ir maestro A. Mikulskiui už suruošimą žavios meninės programos ir svečiams solistams iš Chicagos, Romai Mastienei ir Algimantui Grigui už jų prisidėjimą tos kilmingos programos išpildymui.

Visuomenei ačiū už aukas prisųstas laisvais prieš minėjimą ir sudėtas salėje. Viso Lie-

tuvos laisvinimo reikalams suaukota virš \$2,100. Iš jų ALTai skirta \$1,610, Jungtiniam Finansų Komitetui \$490, Balfui \$10. (Galutinas pilnas aukų kiekis bus vėliau, su aukotojų vardais.)

ALT skyriaus valdyba, sumažėjus skaičium po išrinkimo originalių 9 asmenų, minėjimui pasikvietė talkonkeletą veikėjų, kurie noriai dirbo iki šventės pabaigai. Tą pat dieną salėje dar pa-

kvieisti keletas vyrų ir moterų veikėjų noriai pasitarnavo darbams praversti. Ačiū svečiui kalbėtoju Dr. Adolfui Damsui ir kitiems.

Viskam taip gražiai, tvarkingai pasibaigus, visiems bendradarbiams valdyba taria širdingiausią ačiū. Ačiū ir Algirdui Mulioliui už scenos papuošimą.

Ačiū spaudai už paramą.

K.S. Karpius, pirmininkas

KNYGŲ PARDAVIMAS

Sekmadienį, kovo 3 d. šv. Jurgio parapijoje po kiekvienų Mišių bus parduvinamos knygos: Dr. Savasis "Kova Prieš Dievą Lietuvoje" ir to pat autoriaus anglišką knygą "The War Against God In Lithuania". Knygose pateikiama dokumentacinė medžiaga, rodanti komunistų metodus sunaikinti religiją Lietuvoje, tuo pačiu siekiant pačios Lietuvių Tautos palaužimo.

Knygų kainos: lietuviška — \$1.00, angliška — \$1.25. Pinigai už parduotas knygas eina LKRŠ.

* **Apdraudos** reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

* **Prieš atnaujindami** savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

MECHANIKO MOKINYS

Reikalingas jaunas vyras išmokyti tvarkyti ir dirbti prie popierinių dėžių mašinų.

Kreiptis į Apex Paper Box Co., 2716 E. 79 st., prie CTS autobuso sustojimo.

PARDUODAMAS NAMAS

Specialiai nagingam!

Mūrinis colonial prie E. 185 gt. Namas didele šeima. Vienas miegamasis ir vonios kambarys apačioje. Didelė, moderniška virtuvė. 3 miegamieji ir vonia viršuj. Arti mokyklų ir krautuvų. Siūlykit kainą. Savininkas jau išvykęs.

Teiraukitės pas MILLIE SANDERS telef. 261-1182.

WM. T. BYRNE 261-5100

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and REMODELING LOANS
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES
Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue EN 1-1763
936 East 185th St. KE 1-7770
CLEVELAND, Ohio

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Licenzijuotą lietuvių įmonę, registruotą U. S. Department of Justice
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 — Tel. CA 5-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pakeičiamųjų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITES į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicagos į Lietuvą. Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Vasario 16 gimnazijoje susiorganizavo korespondentų būrelis. Šio būrelio pirmininku išrinktas VII kl. mokinys Rudolfas Landas, kuris pasižadėjo rašyti korespondencijas Dirvai. Korespondentų būreliui priklausė: R. Landas, P. Veršelis, R. Palavinskas, M.

Generolui, garbės nariui

K. TALLAT-KELPSAI

mirus, šeimą ir gimines šioje skausmo valandoje užjaučiame ir drauge liūdime

L. V. S. Ramovė
Clevelando Skyriaus Valdyba

Generolui K. TALLAT-KELPSAI

mirus, žmoną mielą birutietę JANINĄ, sūnų kapitoną ALGĮ, marčią VIDĄ, sesutę O. JURSKIENĘ, brolius: TADĄ, STASĮ ir visus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime

D. L. K. Birutės D-jos
Clevelando Skyriaus Valdyba

Mylimam broliui ir dėdei
A. A.

Gen. KAZIMIERIUI TALLAT-KELPSAI mirus, mūsų mielasias, klubo narę p. ONĄ JURSKIENĘ, valdybos narę p. SNIEGUOLĘ JURSKYTĘ ir jų šeimos narius, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

LMKF Philadelphijos
Klubo Valdyba

A. A.

generolui KAZIUI TALLAT-KELPSAI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame žmoną JANINĄ, sūnų ALGĮ, gimines ir artimuosius

Dr. A. Martus ir šeima

A. A.

gen. KAZIUI TALLAT-KELPSAI

mirus, skausmo prislėgtai ir liūdinčiai žmonai JANINAI DAUGULYTEI - TALLAT - KELPSIENEI, sūnui ALGIUI su šeima ir giminėms nuoširdžiai užuojautą reiškia

Cecilija ir Pranas Mačiuliai

A. A.

Brigados generolui

KAZIUI TALLAT-KELPSAI

mirus, reiškiamo širdingą užuojautą ir dalinamės bendru skausmu su žmona JANINA, sūnumi ALGIU ir visais artimaisiais

Ona ir Alfonsas Mikulskiai

Mūsų mielajam

gen. KAZIUI TALLAT-KELPSAI

mirus, jo žmonai JANINAI, sūnui ALGIUI, giminėms ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Mėta ir Antanas Tamuliai.
Genė ir Vytautas Tamuliai

A. MIKULSKIJ ir šeimą, broliui

ALEKSANDRUI MIKULSKIUI

mirus Lietuvoje, širdingai užjaučia

Dr. A. Martus su šeima

Šiušelis, Ald. Gumuliauskaitė ir kt.

• Tautos Fondo atstovės V. Vokietijoje pirm. Stp. Vykintas Vasario 16 proga išsiuntinėjo didelį kiekį informacinių leidinių apie Lietuvą ir Vliką anglų kalba Europos, Azijos ir Afrikos politikams.

• Sol. Lilija Šukytė, kuri dainuoja Metropolitan Operoje, neseniai su savo kolegomis dainavo specialiaame Verdi dainų koncerte New Yorke. Šiuo metu Metropolitan Operoje ji "Carmen" operoje dainuoja Micaelos partiją. Jos partneris toje operoje yra tenoras Franco Corelli.

• Skulp. V. Raulinaitis ir dail. K. Zoromskis dovanojo po vieną savo kūrinių Madų parodai, kuri įvyks kovo 24 d. New Yorke. Šie kūriniai bus leidžiami laimėjimui, kurio tikslas yra paremti Jaunimo Namus New Yorke.

MUZIEJAUS RETENYBĖ

Nepriklausomos Lietuvos monetos pardavimui, 5 litai J. Basanavičius. 10 litų Vytautas Didysis. 10 litų prez. A. Smetona ir kitos. Kainoraštis pareikalavus. P. Zablockis, P. O. Box 4642 Stn. C. Vancouver 10, B. C. Canada.

CHICAGO

• "Fidelio", Beethoveno operos, pastatymas įvyksta š. m. kovo 23, 24 ir 30 d.d. Marijos Aukšt. Mokyklos salėje, Chicagoje. Bilietai gaunami "Marginiuose", 2511 W. 69th St. Telef.: PR 8-4585. Atdara: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 v. ryto iki 8 v. vak., sekmad. — 10 v. ryto iki 1 v. po pietų. Kitomis dienomis nuo 9 v. ryto iki 6 v. vak.

Užsakant bilietus paštu prašoma rašyti: Lithuania Opera of Chicago, 6441 So. Kedvale Ave., Chicago, Ill. 60629. (Telef. 767-7290).

Bilietų kainos: Parterėje — 8, 6.50 ir 5 dol. Balkone — 7. 5 ir 3 dol. Premjerai — visi bilietai — pusė dol. brangesni.

Su bilietais kartu galima gauti naujai išleistą "Fidelio" operos libretą, kurio kaina — 1 dol.

Chicago's Lietuvių Opera

DĖMESIO DIRVOS SKAITYTOJAMS CHICAGOJE

MEČYS ŠIMKUS, teisininkas, turįs ilgametę praktiką, tiksliai, tvarkingai ir greitai užpildo įvairius IN-COME TAX blankus. Adresas: 4259 So. Maplewood, Chicago, Ill., tel CL 4-7450 arba YA 7-2046. Kasdien 9-8 val.

• Solistė Dana Stankaitytė, daugelį kartų labai gražiai pasirodžiusi dalyvaudama Lietuvių Operos statytose operose ir visiems

"Žibuoklių" oktetas, vadovaujamas L. Stuko, Vasario 16 minėjime Newarke išpildė meninę programą. V. Maželio nuotrauka

VASARIO 16 NEWARKE

Vasario 16-tos minėjimas, įvykęs vasario 11 d., davė malonų ir didingą išpūdį, kai 3 val. p.p. buvo pripildyta didžiulė Newarko katedra. Pirmą kartą šioj katedroj visos pamaldos vyko lietuvių kalba. "Rūtos" ansamblio ir New Jersey lietuviškų parapijų chorai, vadovaujami muzikų Al. Kačanausko, Mamaičio ir Gen. Mozūrienės, savo puikiu giedojimu, nunešė mus į pavergtą tėviškę ir nevienos skruostus vilgė ašara...

Akademijs buvo irgi sekminga. Dalyvavo virš 600 asmenų, buvo nemažai svečių kitataučių: kongresmanas Peter Rodino, Jr., Elizabetho burmistras Dunn, Kearny burm. Healy, East Newark burm. Hoteling, Newark burm. pavad. Reilly ir Harrisono tarybos narys Cifelli. Visi šių miestų burmistrai vasario 16-tą, savo miestuose paskelbė lietuvių

dieną ir prie rotušių iškėlė Lietuvos vėliavas, kurios plevėsavo visą savaitę.

Minėjime dalyvavęs Lietuvos pasiuntinybės patarėjas dr. St. Bačkis pasakė pagrindinę kalbą.

Minėjamą atidarė NJ LT valdybos pirmininkas inž. Valentinas Melinis, invokaciją skaitė kun. Petras Totoraitis, minėjimo programą labai sėkmingai pravedė dr. J. Stukas. Meninę dalį išpildė "Žibuoklių" sekstetas vadovaujamas muziko Liudo Stuko, solo ir duetą dainavo Genovaitė Mozūrienė ir Liudas Stukas, o šeštadieninės mokyklos mokiniai, vadovaujami Bartytės, pašoko keletą tautinių šokių.

P. Puronas

DETROIT

PRISIMINKIME V. VIZGIRDĄ

Jau ištisi metai prabėgo, kai a. a. Valerijono Vizgirdos nebėra mūsų tarpe.

Praeitų metų kovo 4 Holly Sepulchre kapinėse išaugo žydinčių gėlių kalnas, o po juo slėpėsi naujai supiltas tauraus lietuvių Valerijono Vizgirdos kapas.

Ne rožėmis buvo klotas Valerijono Vizgirdos gyvenimo kelias. Vos baigus gimnaziją, mirė jo tėvas, šeimos maitintojas. Tačiau Valerijonas rankų nenuleido. Pamilęs Lietuvą, sportą ir kario uniformą, įstojo į karo mokyklą ir sėkmingai baigė jos 20-ją laidą.

Neilgai teko jam džiaugtis kario karjera, nes užplūdę Lietuvą raudonieji maskoliai visas jo viltis suardė. Valerijonas Vizgirda, vos sukūręs šeimos židinį,

turėjo palikti Lietuvą. Pasibaigus karui, atvyko į Detroitą. Čia jis parodė ypatingą veržlumą. Pradėjęs emigranto karjerą eiliniu darbininku, greit metėsi į prekybą, atidarydamas nuosavą "Baltic Delicatessen" krautuvę. Jo krautuvė pasidarė žinoma ir lankoma ne tik Detroito lietuvių, bet ir kitataučių.

A. a. Valerijonas Vizgirda buvo taikaus ir malonaus būdo. Visada pasirengęs kitam patarnauti. Nors nepriklausė jokiai partijai, bet, išskiriant raudonuosius, gerbė visų įsitikinimų tautiečius, o dėl Lietuvos laisvinimo ir lietuvių aukų negailėjo. Jis įsteigė Dr. Kudirkos lituanistinę mokyklą ir buvo jos pirmuoju tėvų komiteto pirmininku.

Kovo 2 d., šį šeštadienį, 10 val. Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčioje už a. a. Valerijono Vizgirdos sielą bus atnašaujamos šv. Mišios. Velionio našlė maloniai prašo visus gimines, bičiulius ir pažįstamus šioje Mišių aukoje dalyvauti ir savo maldose jį prisiminti. K. Jurgutis

KAZIUKO MUGĖ

Kovo 3 d., 12 val. Lietuvių Namuose Gabijos ir Baltijos tuntai rengia Kaziuko mugę. Mugėje bus įvairių skautų ir skaučių pagamintų daiktų. Įvairūs laimėjimai, žaidimai ir turtingas bufetas.

MINES ŠV. KAZIMIERĄ

Detroito Vyčiai, ateitininkai ir skautai kovo 10 d. rengia šv. Kazimiero minėjimą. 10:30 pamaldos šv. Antano bažnyčioje, 12 val. Lietuvių Namuose programa ir 1:30 pietus.

NAUJA VALDYBA

Dariaus ir Girėno klubas metiniame susirinkime vasario 11 d. išsirinko šiemetams naują klubo valdybą šios sudėties: pirm. dr. Vytautas Mileris, vicepirm. Stasys Petrauskas, finansų sekr. Algis Bačkaitis, sekr. V. Simutis, izd. Jeronimas Karalius, ūkio vedėjas Juozas Suopys ir tvarkdarys Stepas Dryža.

Revizijos komisija: Albinas Bludžius, Kazys Veikutis ir Alfonsas Žiedas.

• LB Detroito apylinkės metinis susirinkimas įvyksta kovo 17 d., 12 val. Lietuvių Namuose.

• Mirė Antanas Kiesilis, vasario 6 d. Palaidotas šv. Jadvygos kapinėse. (a. g.)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

ALT S-gos Philadelphijos skyrius savo susirinkime vasario 4 d., pagerbė keturis sulakutuvinius narius: A. Jonį, sulaukusį 60 metų amžiaus, P. Jonų -- 70 metų, P. Davidonį 70 metų ir C. Tamašauską -- 60 metų amžiaus, V. Gruzdžio nuotrauka